

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу
Білевича Дениса Андрійовича
на тему: «Особливості побудови програми фізичної терапії у пацієнтів із
перекосом тазу»,
представлену на здобуття ступеня доктора філософії

в галузі знань 22 – Охорона здоров'я

за спеціальністю 227 – Фізична терапія, ерготерапія

Актуальність теми дисертації

Сучасна медична практика дедалі частіше стикається з пацієнтами, які скаржаться на хронічний біль у поперековій ділянці. В умовах урбанізованого способу життя, малорухливості, стресових та функціональних перевантажень, ця проблема набуває глобального, прогресуючого масштабу. Водночас, дослідження вказують на те, що традиційні підходи до фізичної терапії не завжди індивідуально враховують всі ключові структурних причин больового синдрому — зокрема, часто залишається поза увагою переки тазу. Це порушення, хоча й зустрічається досить часто, у більшості клінічних випадків залишається недооціненим або взагалі не діагностується.

У цьому контексті дослідження Білевича Дениса Андрійовича виглядає особливо актуальним. Автор порушує надзвичайно важливу та практично значущу тему — розробку та впровадження програми фізичної терапії, яка базується на принципах індивідуалізації втручання з урахуванням площини перекосу тазу. Це не лише відповідає сучасним тенденціям персоналізованої медицини, а й заповнює науково-практичну прогалину у індивідуалізації методів фізичної терапії.

Дисертація має прикладну спрямованість, є синтезом анатомо-функціонального аналізу, клінічної логіки та біомеханічного підходу. Такий міждисциплінарний підхід повністю узгоджується з сучасними напрямками розвитку фізичної терапії у світі. Актуальність підтверджується також високою частотою виявлення даного синдрому, а також його прямим

впливом на якість життя пацієнтів, працездатність і функціональну незалежність.

Оцінка обґрунтованості наукових результатів дисертації, їх достовірності та новизни.

Наукова новизна результатів дисертаційного дослідження полягає в наступному:

Вперше запропоновано діагностичну методику визначення площини перекосу таза як основу для формування цільової програми фізичної терапії.

Вперше розроблено індивідуальний алгоритм втручання, який враховує не лише симптоми, але й первинну причину їх появи.

Авторський підхід поєднує інструменти функціональної анатомії, біомеханіки та клінічної логіки. Таке поєднання є цінним з точки зору розвитку сучасних реабілітаційних технологій. Дисертація демонструє відхід від традиційної шаблонної терапії до персоналізованої моделі, що підвищує ефективність реабілітаційного процесу та його передбачуваність.

Результати дослідження мають високу клінічну релевантність. Зокрема, автор:

- створив методику виявлення площини перекосу таза, що є базою для персоналізованого підбору коригуючих технік;
- довів ефективність програми шляхом зниження болю (VAS) на понад 70%, зменшення гіпертонусу м'язів на 26%, покращення сили м'язів майже на 19%;
- забезпечив можливість застосування методики у повсякденній практиці без потреби у високотехнологічному обладнанні.

Мета дисертаційного дослідження сформульована чітко: підвищення ефективності фізичної терапії у пацієнтів із дорсалгіями, зумовленими перекосом таза. Це завдання має як теоретичну, так і клінічну цінність, що забезпечує високий рівень логіки дослідження. Завдання, поставлені для реалізації цієї мети, логічні та послідовні, взаємопов'язані та охоплюють як

теоретичний аналіз проблеми, так і практичну апробацію запропонованих рішень.

Автор використовує комплексний діагностичний і терапевтичний підхід: клінічні методи (огляд, пальпація, VAS, ММТ, флексійний тест), стандартизовані опитувальники (зокрема, опитувальник Мак-Гілла), контент-аналіз медичної документації та методи математичної статистики. Залучення саме таких методів дозволяє виявити не лише симптоматику, а й глибинні механізми функціональних порушень.

Варто відзначити також вдало організований експеримент: залучено 70 осіб, з яких 46 мали діагностований перекіс таза. Формування контрольної та основної групи дозволило отримати достовірні статистичні дані щодо ефективності програми. Автор дотримується принципів наукової етики, обґрунтовано описує процедури та логіку вибору методів. Це створює основу для відтворюваності дослідження іншими фахівцями.

Авторська програма була апробована у приватній практиці (ФОП «АМ реабілітолог», м. Київ) та в освітньому процесі кафедри біобезпеки та здоров'я людини Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського» при викладанні дисципліни «Біомеханіка у фізичній терапії, ерготерапії». Наявність акта впровадження підкріплює факт прикладної значущості роботи. Практичні рекомендації здобувача можуть бути легко масштабовані в інших клінічних умовах, що робить дисертацію цінною для ширшого кола фізичних терапевтів, інструкторів ЛФК, мануальних терапевтів.

Наукові дослідження були виконані здобувачем на кафедрі біобезпеки і здоров'я людини КПІ ім. Ігоря Сікорського в рамках НДР № 0117 U 002938 «Розробка технологій фізичної терапії та технічних засобів її здійснення» під керівництвом доктора медичних наук, професора Худецького Ігоря Юліановича.

Отже, в дисертаційній роботі поставлене наукове завдання виконано повністю, здобувач повною мірою оволодів методологією наукової діяльності.

Оцінка змісту дисертації, її завершеність та дотримання принципів академічної доброчесності

За своїм змістом дисертаційна робота здобувача Білевича Дениса Андрійовича повністю відповідає Стандарту вищої освіти зі спеціальності 227 фізична терапія, ерготерапія та напрямкам досліджень відповідно до освітньої програми Фізична терапія, ерготерапія

Дисертаційна робота є завершеною науковою працею і свідчить про наявність особистого внеску здобувача у науковий напрям фізична терапія, ерготерапія.

Розглянувши звіт подібності за результатами перевірки дисертаційної роботи на текстові співпадіння, можна зробити висновок, що дисертаційна робота Білевича Дениса Андрійовича є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів фальсифікації, компіляції, фабрикації, плагіату та запозичень. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають належні посилання на відповідне джерело.

Мова та стиль викладення результатів

Дисертаційна робота написана українською мовою.

Дотримано норм академічного письма. Текст вирізняється логічною побудовою, послідовністю викладу матеріалу, чітким структуруванням за розділами відповідно до стандартів оформлення кваліфікаційних праць. У роботі використано фахову термінологію, наукові формулювання є коректними та узгодженими з предметною галуззю.

Зміст дисертації представлено у вигляді вступу, чотирьох основних розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Обсяг роботи становить 149 сторінок основного тексту. Список літератури включає 101 джерело, з них значна частина — сучасні наукові публікації. Ілюстративний

матеріал охоплює 26 рисунків і 30 таблиць, що сприяє наочному відображенню результатів дослідження. У додатках подано допоміжну інформацію, акти впровадження, публікації здобувача та елементи методичного забезпечення дослідження.

Огляд літератури заслуговує на високу оцінку. Автор охоплює як класичні джерела, так і сучасні публікації останніх років, включаючи іноземну літературу. Джерела структуровано, критично проаналізовано, виділено концептуальні підходи, які лягли в основу побудови методики.

Дисертація має чітку структуру, відповідає формальним вимогам. Усі розділи послідовно розкривають логіку дослідження: теоретичний аналіз, методи, власна методика, результати та їх обговорення. Текст написаний грамотним, науково-стислим стилем, без надмірного цитування або другорядної інформації. У тексті присутні орфографічні та пунктуаційні помилки, проте це не впливає на якість дисертації.

Перший розділ узагальнює сучасний стан проблеми, акцентуючи увагу на недоліках існуючих протоколів фізичної терапії при болю в попереку. У другому — описано організацію дослідження, інструментарій, методи збору й аналізу даних. Третій — містить опис авторської програми. У четвертому — викладено результати, обґрунтовано їхню статистичну значущість, наведено порівняння з іншими дослідженнями. У висновках чітко простежується відповідність отриманих результатів поставленій меті.

Дисертаційна робота оформлена відповідно до вимог наказу МОН України від 12 січня 2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації».

Оприлюднення результатів дисертаційної роботи

Наукові результати дисертації висвітлені у 9 наукових публікаціях здобувача, серед яких: 2 статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України; 1 стаття у

періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus,

Також результати дисертації були апробовані на 6 наукових фахових конференціях.

Дисертаційна робота є результатом самостійного наукового дослідження, що підтверджується авторством здобувача у всіх пов'язаних наукових публікаціях. Виконання роботи здійснено з дотриманням принципів академічної доброчесності, а до її матеріалів додано експертний висновок, який засвідчує оригінальність дослідження.

Наявний висновок щодо проведення біоетичної експертизи дисертаційних досліджень, затверджений міжфакультетською комісією з біоетики КПІ ім. Ігоря Сікорського (експертний висновок №3-2025).

Таким чином, наукові результати описані в дисертаційній роботі повністю висвітлені у наукових публікаціях здобувача.

Недоліки та зауваження до дисертаційної роботи

1. У дисертаційній роботі було б доцільно описати розширений аналіз варіацій ефективності терапії залежно від професійної активності пацієнтів.
2. У дисертації було б доцільно дослідити швидкість впливу запропонованих методик на пацієнтів різних вікових груп, статі та при різних супутніх захворюваннях, що надало б можливість ще більшої персоніфікації програм фізичної терапії.
3. В роботі не представлені графічні схеми перекосів тазу та відповідних корекційних технік, що могло би покращити сприйняття матеріалу.
4. У висновках не надані результати зменшення болю, покращення м'язового тону і збільшення сили м'язів у основній і контрольній групах після застосування реабілітаційної програми в порівнянні із початковими даними. Надані лише результати порівняння ефективності цих показників у двох групах.

5. У тексті дисертаційної роботи виявлено незначну кількість помилок друку, а також орфографічних та стилістичних неточностей, які не мають істотного впливу на змістовну цілісність дослідження та не знижують його наукової цінності.

Вважаю, що всі висловлені зауваження носять рекомендаційний характер, не є визначальними і не зменшують загальну наукову новизну та практичну значимість результатів, та не впливають на позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Висновок про дисертаційну роботу

Вважаю, що дисертаційна робота здобувача ступеня доктора філософії Білевича Дениса Андрійовича на тему «Особливості побудови програми фізичної терапії у пацієнтів із перекосом тазу» виконана на високому науковому рівні, не порушує принципів академічної доброчесності та є закінченим науковим дослідженням, сукупність теоретичних та практичних результатів якого розв'язує наукове завдання, що має істотне значення для Охорони здоров'я. Дисертаційна робота за актуальністю, практичною цінністю та науковою новизною повністю відповідає вимогам чинного законодавства України, що передбачені в п.6 – 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Здобувач Білевич Денис Андрійович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань охорона здоров'я за спеціальністю 227 фізична терапія, ерготерапія.

Рецензент:

Доцент кафедри біобезпеки і здоров'я людини, кандидат технічних наук, доцент

22.08.2025р.

